

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA, AT ITS HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, AT THE CORNER OF PRITCHARD AVENUE AND MCGREGOR STREET, IN THE CITY OF WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 485

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, закорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українським Робітничим Домі, на розі вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман.

Предплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Редакція за оголошення не відповідає.

НАЦІЯ, ПАРТІЯ, КЛЯСА

Англійські парламентарні вибори закінчилися перемогою консервативної партії. Партія праці цілковито провалилася, впавши з 285 послів до 50. Буржуазія радіє, а надто великі капіталісти, що згуртувалися в консервативній партії. Вони радіють, що "справа нації взяла верх над справою партії". МекДоналд дякує населенню, що воно поставило "ратування нації понад партією", що робітники не пішли за кличами Гендерсона й партії праці і т. д.

Ми зовсім не збираємося тут обороняти платформ Гендерсона, як не обороняли ми платформи МекДоналда два роки тому назад. Ми тоді писали, що не дивлячись на убожество й на який дрібнобуржуазний її характер, МекДоналд ніколи її в житті не переведе: бо, по перше, хоч би він і хотів її провести, то капіталісти не дадуть, а на боротьбу з капіталістами за програму своєї партії МекДоналд не піде; по друге — МекДоналд, як вірний слуга капіталу, як спритний його рятівник, немає навіть в думці перевести в життя той обскубані програми, що її він голосив в часі минулих виборів.

Два роки часу не найкраще підтвердили. Безробіття МекДоналд не знищив у Великій Британії так само, як і Бенет в Канаді. Зате МекДоналд збільшив безробіття удвоє, зменшив безробіття допомогу, зменшив заробітну платню тим робітникам, що працюють, перекинув тягар кризи з капіталістів на робітників так само, як Бенет в Канаді, Брісінг в Німеччині.

Коли б сталося було так, що нині до влади замість консерватів прийшов був Гендерсон із своєю "соціалістичною програмою", то зробив би він те саме, що й МекДоналд, що роблять соціал-демократи із своїм II інтернаціоналом в цілому світі. Отже нема чого жаліти поразки партії праці й Гендерсона.

Та поминувши те, що зробив він, а чого не зробив би Гендерсон, коли б він був перемг в цих виборах, ми все ж таки приглянемося, як воювали партії в цих виборах. Це дуже характерне.

Два роки тому назад англійській буржуазії потрібні були МекДоналд, Сноуден і ціла партія праці. Вони потрібні були їй з двох боків: щоб приборкувати робітництво й рятувати буржуазію від кризи коштом робітництва та щоб показати робітникам, що їхні лідери не здійнять того, що вони їм обіцяють. Ці сподівання буржуазії виправдалися більше, як вона очікувала. І Балдвін і Чемберлейн вірили, що МекДоналд і Сноуден оборонять інтереси капіталістів, але вони виміряли б були того хто сказав би їм, що МекДоналд за два роки стане на чолі консервативного уряду, що в інтересі консервативного уряду, що в інтересі консервативної партії він проголосить вибори й разом із Сноуденом зведе завзяту боротьбу з лейборістами в інтересі капіталістів, як сам Балдвін, Чемберлейн, Чорчил і ін.

Для задуранення легковірних МекДоналд проголошував вибори від імені "національного" "безпартійного" уряду. Сам він кандидував під прикриттям "національних" лейборитів, але працював за ним лорд Лондондері, власник копальні майже цілої тої околиці, що в ній кандидував МекДоналд. Навіть свої виборчі офіси МекДоналд мав в приміщеннях того лорда, визискувача десятків тисяч робітників.

Консервативна партія й а. "серальна, хоч остання розколотася на три групи, також йшли в цих виборах під кличем "спасення нації". Але, як бачимо з вислідів, "націю мають спасати" консервати — тобто партія найбагатших капіталістів і реакціонерів, найбільших визискувачів трудящих мас. Їм допомагати муть в цьому МекДоналд, Сноуден, Томас.

Капіталісти свої інтереси вважають інтересами нації — інтереси робітництва є ворожими нації й державі — так пояснюють капіталісти й їхні слуги інтереси робітників. Величезні зиски й багатства кількох тисяч визискувачів це добро нації. В ім'я цього мільйони пролетарів мусять голодувати, вмирати з голоду. Що капіталісти ставлять таку справу — це зовсім не дивно. Так вони роблять всюди, цим вони дурять трудящих. Не дивно, що МекДоналд, Сноуден, Томас запродують капіталістам. В цьому також нема нічого нового, коли класова боротьба загострюється, коли питання класа проти класа стає напереді. Але коли трудящі маси це й нині піддаються на брехні капіталістів і продажних лейборитських лідерів — то це сумне явище.

Кожний досвід викупається дорогою ціною. Жаліти за лейборітами немає потреби. Вони ніколи не ставили питання "класа проти класу". Їхня програма була й є співробітництво з буржуазією. Різниця між МекДоналдом а Гендерсоном нині тільки та, що МекДоналд і Сноуден сказали, що зараз, в часі загострення економічної кризи й фінансового краху час прийти від замаскованого співробітництва до відкритого, а Гендерсон є за тим, що й надалі треба маскуватися й дурити робітників соціалістичними грушками на консервативних вербах.

Робітництво з цього втисне одну науку — воно переконається на ділі, що розуміють консервати, ліберали та МекДоналд із Сноуденом під кличем "національний" уряд та "вільна рука". Консервати — вони одинки, за допомогою МекДоналда, дістають справді вільну руку встановляти тариф, підносити ціни на всі речі першої необхідності, в першу чергу на спо-

живчі товари, знижувати заробітну платню, не зменшувати допомогу безробітним, але такі цілковито її відібрати, встановити повну диктатуру капіталу. Це в свою чергу тільки прискіпшить, поширить і зміцнить клич "класа проти класу". Мільйонні маси робітництва зрозуміють "вільну руку" й зміст "національний уряд" та стануть під прапор комунізму проти консерватів з МекДоналдом і проти лейборитів із Гендерсоном.

НОВИЙ НАСТУП КАПІТАЛУ НА ЗАРОБІТНУ ПЛАТНЮ

Криза капіталізму далі поглиблюється і виявляється в банкрутстві державної господарки, поодиноких країн. Державні бюджети виказують сотки мільйонів дефіциту. Капіталісти вибирають свої капітали з банків тих країн, де чують найбільшу небезпеку, та вивозять їх в "безпечні" краї, до Франції, до Північної Америки. Уряди тих "безпечних" країн щоб стримати втечу золота — перестають вимінювати банкіоти на золото. Через те гроші обезцінюються, поодинокі банки банкрутують, грошеві біржі замикаються. Криза захоплює чимраз то вищі круги капіталістичної господарки.

Але й тепер тягар тієї кризи не несуть самі капіталісти, хоча безпосередньо їх захоплює вона. І тут перекидають капіталісти тягар кризи на плечі широких трудових мас. І роблять це отверто, без жадних заслон.

Англійські гроші обезцінюють, і потягують за собою банкрутство банків в інших краях. Та капіталісти зараз почали свої біржові страхи відбивати на трудовому населенню. Ціни на промислові вироби піднесли в гору, а рівночасно розпочали новий наступ на заробітну платню робітників.

В поодиноких краях, в Англії, в Німеччині, в Швеції почали капіталісти-пресмисливі виводити дотеперішні збірні умови робітникам, щоб офіційно подиктувати нові умови, при зменшеній заробітній платні, при гірших умовах праці. Президент Німеччини Гінденбург

С. СКАРЛЕТА СТАВЛЯТЬ ПЕРЕД СУД

Сема Скарлета поставили в Естевані перед суд. Апарат величкого судового приміщення запрацював, щоб доказати, що тов. Скарлет, ветеран боротьби робітничої класи певного дня взяв участь в демонстрації, що її було заборонено місцевим статутом. Клерки склепів і компаній наганячі, заохочували поліцію, "пам'ятають", як тов. Скарлет був в певному автомобілі в певному місці в самий специфічний час. Суддя сам себе переконав, що воно являється так було й винис відповідну постанову. Доказано "бунтівництво".

Головним свідком для обвинувачення був "спеціальний" поліцей, який дав драматичну характеристику тов. Скарлету з мітінгу під відкритим небом в Бінфейт 27 вересня.

Чи ви пам'ятаєте, що Скарлет говорив на тому мітінгу? — запитав суддя.

Певно ж, естеванський Шерлок Голмс "пам'ятає" й починає переказувати:

— Товариші робітники, в цьому періоді святкування "генквінгу" ми повинні бути вдячними, що працюючи виробували так багато томейтос і овоців, що в Бритиш Колумбії приорали й знищили 50 тисяч тон; що наші фермери й на фармах стільки виробували збіжжя, що воно аж розпирало елеватори, коли тисячі голодують без куска хліба; що невільники в Бразилії виробували стільки кави, що тисячі тон її зломовано в море, щоб затримати високі ціни на ринках...

— Досить, досить — сказав суддя, цього вистарчає... Ні, це одно запитання:

Над свіжою могилою замордованих поліцією майнерів в Бінфейті

1. Вгорі — похоронний похід; 2. — несуть вкриті вінками тіла замордованих; 3. внизу — похід і 4. — над свіжою могилою трох робітників в Бінфейті.

Серед салі Укр. Роб. Дому лежало три домовини. Переходять люди — кількості людей старших й молодших, кожний з яких злякано дивиться на цих трупи товаришів, що ще вчора йшли в наших рядах боритися за кусок хліба, а сьогодні лежать мертві — вбиті панськими наганячами. Навч в сні серед цієї маси сунуся і я, щоб хоч ще раз поглянути на обличчя товаришів вчорашньої демонстрації — кровавого вівтірка Естевану.

Кожний робітник злосно закусив губи й мовчки витирає слези, але не плаче на голос ніхто, плач тут ніпричому. Кругом повно детективів — підслухують до кожної групи людей, що вони говорять, виносять їх більшовизм. Ще мало для них крові, мук та журми, їм ще потрібно вхопити страйкерів, щоб виправдати свій злочин, щоб заперторити активніших в тюрму і по платському вмити руки від розстрілів.

Майнерське мітечко починає наповнюватися людьми, які з'їздяться по кількаництв миль, щоб взяти участь в похороні убитих товаришів.

Фармери-бідняки з одитими в лахміття жінками, з босими дітьми з'їжджаються суворебрими шканами, бо дорібки їх ні-

чим не ризяться від дорібок майнерів. Вони добре знають, що вчора пани розстріляли лодних страйкерів, а завтра може розстрілюватимуть голодних фермерів, якщо вони скажуть, що більше терпіти не будуть голоду й нужди, якщо вони поставлять опір тим, хто забирає їхню працю та викидає їх з фармів.

На двинтарі широко розняла пащечку чорна могила й чекає жертв, але й ми чогось чекаємо, нам боляче нести ці жертви в могилу, що вперні в нерівній бою з панськими наймитами. До нас має прийти мандоїнова оркестра з Мус-Джо, по яку ми післали післявчир ще в першій годині ночі. Поліція перепинила оркестру та забрала на поліційну станцію, бо вона виглядала її небезпечною. Вони ж гратиме і співатиме революційних пісень над трупами вбитих страйкерів та цим співом ще гірше підбурить ненависть до катів.

Кожна хвилинка видається дуже довгою — може й оркестри не дочекаємось.

Похоронний комітет починає формувати похід і кількох страйкерів виносять тіла вбитих. Плачуть діти і жінки. Мені здавалося з болю ранеші страйкері в шпиталю та гризуть тю-

ремні грати арештовані. Кореспонденти буржуазних газет кліцають фотографічними апаратами, щоб під цими фотографіями помістити брехню, що винні не ті, які хотіли ссати кров робітників, але ті, що не давалися!

Ми на двинтарі. Якося не сміло обступаємо яму й під ридання спускаємо домовину в братню могилу. Ні попів ш дяків, бо їхніх "відправ" нам не потрібно. Ми живемо в часах жорстоких боїв за життя працюючої класи й синів цієї класи ми ховаємо. Ховаємо та присягаємося, що справу, за яку вони боролися і вмерли не залишимо.

Брок і Виворський короткими промовами працюють, а слідом за цим залунала сумна пісня: "Ви жертвою в бою переміт лягли".

За кілька хвилин чорніла свіжа могила, а на її написі: "Вони вбиті нанятою поліцією. Вони хотіли хліба, а дістали кулі".

Босам було мало того. Вони далі вкладали пляни, як то знову приборкати збунтованого "Джана" та визискувати останки його робочої сили. Майнері також назавжди вкладали пляни, який веде до перемоги.

Г. Стоцький.

БУДЕМО ПИСАТИ, ПОКИ НЕ ОТРИМАЄМО ВІДПОВІДІВ

(В порядку самокритики.)

Пише до ЦВК ТУРФДім один робітник з Ріджайні лідера про різні організаційні справи, про стан організації, а між іншим і про розповсюдження робітничої преси. Про розповсюдження преси пише він так:

"Одно можна дати признання — а це про розповсюдження літератури. Дістаємо 20 чисел "СельРобу", 20 чисел "Силу" зі Львова, час від часу дістаємо з Вінніпегу, з Торонто, продаємо трохи газет робітничих польських малярських, чеських і ін. Однак не можна завдячити одному товаришеві, що найбільше одолає до цього старань."

У нас взагалі література не так дуже зале йде. Партія розпродує тут 100 чисел "Воркера" кожного тижня, 25 чисел "Воркерс Юніті", 15 чисел "Форму", 20 чисел "Дефендер" і десятками вської іншої літератури — тих маленьких чиселок. Відділ Жінської розпродує 15 до 20 чисел "Робітничу", а відділ ТУРФДім 5 чисел "ФЖ". Однак, зачекайте, товариші, може цей новозаснований пресовий комітет щось подумав в цій справі."

Перечитайте уважно вищенаведений вивіток з листа ріджайніського робітника — він цікавий. Він може служити за приклад багатьом відділам. Ви бачите, що товариші продають не тільки українські та англійські робітничі часописи, але й польські, малярські, чеські. Це добре. Дуже добре. Сорок чисел львівських робітничо-селянських часописів продають. Поширюють революційну пресу.

Тільки не продають "Україн-

ських Робітничих Вістей".

Чому? Може це не революційна газета? Може всі українські робітники в Ріджайні є перекладачниками "Укр. Роб. Вістей"? Не думаємо. Ми всі бачимо, чим певні, що навіть не всі члени передплачують "Укр. Роб. Вістей". Одно потішає: згаданий робітник пише, що — "однак, зачекайте товариші, може цей новозаснований пресовий комітет щось подумав в цій справі".

Зачекаємо. Та річ не в чеканні. Річ у фактові — в тому самому фактові, про який писали ми в статті "Як ми ставимося до кольпортажі укр. робітничо-фармерської преси" (гляди "УРВ" з 13 жовтня).

Писали ми там, що 30 вересня на масовому мітінгу на Маркет Сквер у Вінніпегу робітники продавали різні робітничі газети — канадські й старокраєві, по тижневі й по місяцям старі, але тої, на якій чорнило ще не засохла А в якій був вже опис естеванських розстрілів — "Укр. Роб. Вістей" не продавали. Писали ми в тій статті про кольпортаж в Каптускейнінг, де поширюється "Силу", "СельРоб", "Укр. Шод. Вісти", "Трибуну Робітничу", тільки не "Укр. Роб. Вістей".

А ось маєте — Ріджайна гонімо-селянських часописів продають. Поширюють революційну пресу.

Тільки не продають "Україн-

ставимося до кольпортажі укр. робітничо-фармерської преси", яка закінчується словами: "Багато б почути про це ваш голос, товариші з місць". Два й пів тижня з того часу проминуло й ми почули голос одного робітника з Содборі, й той каже, що він не є навіть член організації (читає "Укр. Роб. Вістей"), який каже:

Коли вступаєте в двері Укр. Роб. Дому, то видко написи, щоб вступати в чехо-словацьку організацію, що визначається книжками, робиться убрання, що там можна купити газети "Силу", "Трибуну Робітничу", але нічого там не побачите про "Укр. Роб. Вістей", про "Фарм. Життя", про нашу пресу взагалі.

Так ставляться українські робітничо-фармерські організації до української робітничо-фармерської преси — не тільки в Ріджайні чи Содборі, але по цілій Канаді. Тому то й відповіді на нашу попередню статтю від організацій нема.

Так ми робимо зворот. Виглядає, що ми добре зрозуміли значення "національної окремішності". Так зрозуміли, що поширюємо газети в різних мовах, тільки не в українській — а коли в українській, то бодай не ті, що видаються в Канаді, що пишуть найбільше про класову боротьбу в Канаді та про нашу організацію.

Товариші місцеві прескоми — ви нововибрані, до вас ці обвинувачення не відносяться, бо ви ж нововибрані, — то все ж таки скажіть, яке ваше відношення; або який вас погляд на кольпортажі "Укр. Роб. Вістей"?

Мусій.